

KidSAFEdu-online biztonság gyerekeknek a határmenti térségben

FutuReg Polgári Társulás
SKHU/WETA/1901/4.1/317

Komparatív tanulmány

KidSAFEdu komparatív tanulmány az online biztonság gyerekeknek a határmenti térségben

www.skhu.eu

www.rdvetc-spf.eu

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Tartalomjegyzék

1.Feltérképezés	3
1.1.Gyermekjogok univerzális, regionális és tagállami szinteken.....	3
1.2.Gyermekjogok online térben	6
1.3.Kockázatok feltérképezése online térben	7
2.Szlovákia online biztonságának stratégiája /Visegrádi négyek/	10
2.1.Online biztonsági stratégiák:	11
3.Online biztonsági stratégia oktatása Magyarországon.....	15
3.1.Formális, non formális és informális oktatási módszerek	17
3.2.Bejelentő felületek és segélyvonalak	19
4.Összefoglalás	23
4.1.Jogfejlődés az Európai Unió gyermekeket érintő online biztonság kérdéseiben:	24
4.1.1.Általános Adatvédelmi Rendelet (GDPR)	24
4.1.2.Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv	25
4.1.3.Gyermekbarát internet Európai Stratégiája és az EU gyermekjogi stratégia	25
4.1.4.Záró gondolatok	26

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

1. Feltérképezés

1.1. Gyermekek jogok univerzális, regionális és tagállami szinteken

A gyermekek jogai emberi jogok, melyek egyenlők és elidegeníthetetlenek. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata alapján a gyermekkor különleges segítséghez és támogatáshoz ad jogot.¹ A világ bármely pontján élő gyermeket megkülönböztetés nélkül, azonos jogoknak kell megilletniük.

Az 1989-ben elfogadott Gyermekek jogi Egyezmény² - melyet valamennyi európai állam ratifikált - tételesen felsorolja azokat a jogokat, amelyek a gyermekeket megilletik és amelyeket a részes államoknak számukra biztosítani kell.

A gyermekek jogi katalógusban felsorolt jogokat alapvetően három csoportba soroljuk:

1. Védelem: ide soroljuk azokat a jogokat, amelyek a gyermek biztonságának védelmét, így a bántalmazás minden formája, az elhanyagolás és a kizsákmányolás elleni védelmet jelenti.
2. Ellátás: ide tartoznak mindazon jogok, melyek a gyermek alapvető szükségleteinek biztosítására vonatkoznak, például a táplálkozáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, valamint az oktatáshoz való jog.
3. Részvétel: a gyermekek jogának biztosítása ügyeik vitelében - korának legforradalmibb rendelkezése - máig a legvitatottabb rendelkezések közé tartozik, amely a gyermekek jogainak online védelme kapcsán került előtérbe. Az Egyezmény ezenkívül biztosítja a gyermek számára a közösségi életben való aktív részvételt, valamint többek között az információhoz való jogot és a véleménynyilvánítás szabadságát.

¹ <https://www.ohchr.org/en/udhr/Pages/UDHRIndex.aspx>

² <https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Az Egyezmény alkalmazza továbbá azt a hárompólusú modellt is, melyben a gyermekek speciális érdekei és szükségletei mellett a szülők és az állam is megjelenik, illetve azt a megközelítést, miszerint a szülői kötelezettségek teljesítésekor a gyermek legfőbb érdekeit kell elsődleges szempontnak tekinteni és a gyermek kibontakozó képességének megfelelően kell eljárni.³

A Gyermejkjogi Egyezményben vállalt kötelezettségek teljesítésének vizsgálatára alakult meg az ENSZ Gyermejkjogi Bizottság (CRC), mely bizottság az ellenőrzési tevékenységei mellett értelmezési és tanácsadói feladatokat is ellát. Tematikusan, hivatalos magyarázattal látja el az Egyezmény egyes rendelkezéseit és 'általános kommentár' megnevezéssel közzéteszi azokat⁴, mint például a 25. sz. Általános kommentárt, a gyermekek jogainak digitális környezetben való érvényesüléséről.⁵

Az európai gyermejkjogi jogszabályok a nemzeti és nemzetközi szinten már létező rendelkezésekre épülnek. Ezek az Európa Tanács és az Európai Unió által bevezetett elsődleges jogforrások (szerződések, egyezmények) és másodlagos jogforrások és az esetjog összességét jelentik.⁶

Az Európa Tanács munkája során a fogalommeghatározásában a Gyermejkjogi Egyezményt követi, mint például a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről szóló egyezményében (Lanzarote Egyezmény)⁷, az adatvédelmi egyezményben⁸ (108. sz. Egyezmény) vagy a 2016-2021 időszakra létrehozott Gyermejkjogi Stratégiájában

³ https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_rights_child_HUN.pdf 18.old.

⁴ https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=5&DocTypeID=11

⁵ <https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsqlkirKQZLK2M58RF%2f5F0vEG%2bcAAx34gC78FwvnmZXGFUI9nJBDpKR1dfKeKjxW2w9nNryRsgArkTJgKelqeZwK9WXzMkZRZd37nLN1bFc2t>

⁶ https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_rights_child_HUN.pdf, 17.old.

⁷ <https://www.coe.int/en/web/children/lanzarote-convention>

⁸ <https://www.coe.int/en/web/data-protection/convention108-and-protocol>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

(Szófia Stratégiában), mely külön foglalkozik a gyermekjogok digitális környezetben való védelmével.⁹

Az Európai Unió a gyermekjogi szabályozásának kidolgozásában és fogalommeghatározásában szintén a Gyermekegyezményt követi. A szabályozás kialakulásában fontos szerepet tölt be a Lisszaboni Szerződés elfogadása és az Alapjogi Charta bevezetése.

A Lisszaboni Szerződés¹⁰ a gyermekek védelmét, mint az Unió célkitűzéseinek egyikét határozta meg - az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. cikkének (3) bekezdése előírja az Unió számára a gyermekek jogainak előmozdítását és védelmét - az Alapjogi Charta¹¹ pedig uniós „alkotmányos” szintre emelte a gyermekek jogainak védelmét.

A kötelezettségek teljesítésére az Európai Bizottság időszakos, tematikus és célzott gyermekjogi stratégiákat alakít ki, melyek meghatározzák az elkövetkező évek cselekvéseit.¹²

Láthatjuk, hogy a Gyermekegyezményben foglaltak (fogalommeghatározása és struktúrája) univerzális és regionális szinten beépül a gyermekjogi szabályozásba.

Ez mondható el az Európai Unió tagállami szintjéről is, hiszen Unió kötelezettségeik mellett, valamennyi tagállam ratifikálta a Gyermekegyezményt is.

Ennek köszönhető az a jogbiztonság és stabilitás, amelyből kifolyólag a tagállamok gyermekjogi szabályai és gyermekvédelmi rendszerei ugyan azokra az alapelvekre épülnek, így a megkülönböztetés tilalmának elvére, a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére, az élethez, az életben maradáshoz és a fejlődéshez való jogának elvére, valamint a gyermek véleményének tiszteletben tartásának elvére.

Ez a jogbiztonság valamennyi tagállamban a gyermekkor meghatározására is kiterjed.

⁹ <https://www.coe.int/en/web/children/children-s-strategy>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A12012M%2FTXT>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0142>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Fontos megemlítenünk az Ombudsman viszonylag modern intézményét is, amely Európából ered. Különösen rászoruló, sérülékeny társadalmi csoportok jogainak védelmére fokozatosan alakultak ki a szakombudsmani ágak, mint például a gyermekjogi szakombudsman, ez egyben a Gyermekjogi Egyezmény végrehajtásának a részét is képezi (4. Cikk).¹³

Európában ezeket az intézményeket a Gyermekjogi Ombudsmanok Európai Hálózata (ENOC)¹⁴ fogja össze. A Hálózatnak 22 uniós ország a tagja, köztük Szlovákia¹⁵ és Magyarország¹⁶ is. Szlovákia részéről az Gyermekjogi Ombudsman Hivatala vesz részt a Hálózat munkájában, míg Magyarországon ezt a feladatot az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala látja el.

1.2. Gyermekjogok online térben

Az online biztonság és a gyermekek jogainak online védelme napjaink sürgető kérdésévé vált. Minden nap több, mint 175.000 gyermek lép fel az internetre életében először.¹⁷ Annak ellenére, hogy az internet használók közel egyharmada gyermek,¹⁸ az internetes felületek kialakítását nem a gyermekek véleményének figyelembevételével hozták létre. A legtöbb internetes felületet jelenleg is főként felnőttek számára tervezik, holott gyermekek is használják őket.

A negyedik ipari forradalomról először 2016-ban, Davosban, a Világgazdasági Fórumon esett szó.¹⁹

- Az első ipari forradalom során a gőzerő felváltotta az állati és emberi izom erejét,
- a második, a villamos energiának köszönhetően lehetővé tette a tömegtermelést és egyúttal megváltoztatta a kommunikációt is,

¹³ <https://ijoten.hu/szocikk/a-gyermekek-jogai>

¹⁴ <http://enoc.eu>

¹⁵ <http://www.detskyombudsman.sk>

¹⁶ <https://www.ajbh.hu>

¹⁷ <https://www.unicef.org/eap/press-releases/more-175000-children-go-online-first-time-every-day-tapping-great-opportunities>

¹⁸ <https://sites.unicef.org/sowc2017/>

¹⁹ <https://www.weforum.org/about/the-fourth-industrial-revolution-by-klaus-schwab>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- a harmadik az interneten keresztül összekapcsolta a világot és elindult a digitalizáció,
- a jelenlegi, negyedik ipari forradalom pedig egyfajta fúzióként összeköti a fizikai, digitális és biológiai világot (virtuális és kiterjesztett valóság, mesterséges intelligencia, robotika, stb.).

A negyedik ipari forradalom leginkább a gyermekekre fejt ki hatását, mivel következményei születésüktől kezdve és életük minden pillanatában jelen van.

A digitális környezet fejlődése és az új technológiák használata egyre fontosabb szerepet tölt be a gyermekek életében. Online térben tanulnak, kommunikálnak és játszanak. Digitális jártasságuknak köszönhetően a későbbiekben előnyt szerezhhetnek a különböző munkaerőpiaci rendszerekben²⁰, illetve aktív szerepet vállalhatnak globális mozgalmakban. A gyermekek maguk számoltak be arról, hogy a digitális környezet nyújtotta lehetőség meghatározó számukra abban, hogy hallassák hangjukat az őket érintő ügyekben.²¹ Azonban ha a digitális integráció nem valósul meg, a meglévő egyenlőtlenségek tovább mélyülhetnek és újabbak tűnhetnek fel.

A gyermekek jogainak védelmét a digitális térben is biztosítani kell. Ennek hiánya magában hordozza a visszaélések és jogsértések kockázatát, valamint a kockázatok növekedésének veszélyét.

A Gyermejjogi Bizottság 25. számú Általános Kommentárja útmutatást ad a részes államoknak, hogy a Gyermejjogi Egyezményént hogyan hajtsák végre a digitális környezetben.²²

1.3. Kockázatok feltérképezése online térben

A digitális technológiák fejlődése széles körűen befolyásolja a gyermek életét, ezáltal jogaikat. A kockázatok feltérképezése elengedhetetlen a megfelelő gyermejjogi szabályok és hosszú

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX:52021DC0142#footnote5>

²¹ <https://5rightsfoundation.com/uploads/Our%20Rights%20in%20a%20digital%20world.pdf>

²² <https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsqIkirKQZLK2M58RF%2f5F0vEG%2bcAAx34gC78FwvnmZXGFUI9nJBDpKR1dfKekJxW2w9nNryRsgArkTJgKelqeZwK9WXzMkZRZd37nLN1bFc2t>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

távú stratégiák kidolgozásában. A kockázati tényezők folyamatosan változnak (bővülnek), így kockázati modellek sorában a kétdimenziós modellt idővel felváltották a három, majd négydimenziós modellek.

- Kétdimenziós kockázatról beszélünk, amikor a kockázati tényezők a következők: a gyermek elhelyezkedése a digitális világban (tartalmat fogad, készít vagy továbbít) és a kockázat természete (a tartalom erőszakos vagy szexuális jellegű, helytelen viselkedést tanúsít).
- A háromdimenziós osztályozás ehhez képest kiegészül és a szigorúan a gyermeket óvó nézőponttól elrugaszkodva, kockázati tényezőként jelenik meg a gyermek magatartása (a gyermek elkövető és/vagy áldozat).
- A négydimenziós modell – jellemzően a kereskedelmi tevékenységek online térben való terjedésének köszönhetően – kiegészül a szerződés vagy megállapodás fogalmával, mint kockázati tényezővel, ahol a gyermek fogyasztóként jelenik meg (a gyermek profilozása, adatgyűjtés, adatbiztonság stb.)²³

A fentiekből következően a kockázati tényezők száma növekszik és várhatóan új elemekkel bővül.

A Covid19 világjárvány ideje alatt nőtt az online bántalmazások és az internetes megfélemlítések száma, valamint a gyermekek kizsákmányolása.²⁴ Növekedett az interneten megosztott, gyermekek szexuális bántalmazását ábrázoló anyagok száma is.²⁵ Egyes előrejelzések szerint jelentős hatást gyakorol majd a gyermekek életére és így jogaikra a mesterséges intelligencia, például a szabadidős tevékenységek, az oktatás, vagy az

²³ https://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/71817/ssoar-2021-livingstone_et_al-The_4Cs_Classifying_Online_Risk.pdf?sequence=4&isAllowed=y&lnkname=ssoar-2021-livingstone_et_al-The_4Cs_Classifying_Online_Risk.pdf

²⁴ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC124034>

²⁵ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/exploiting-isolation-offenders-and-victims-of-online-child-sexual-abuse-during-covid-19-pandemic>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

egészségügyi ellátás területein, valamint új tényezőkként jelennek meg a fogyasztóvédelemmel és adatvédelemmel kapcsolatos kérdése.

A kockázati tényezők rendszerezése jelentősen segíti a nemzetközi, regionális és nemzeti szintű gyermekjogi és gyermekvédelmi jogszabályok és stratégiák kialakítását, végrehajtását és ellenőrzését.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

2.Szlovákia online biztonságának stratégiája /Visegrádi négyek/

A Szlovák Köztársaság az Európai Unióhoz való csatlakozását megelőzően - csakúgy, mint a közép-európai országok jelentős többsége - különösen nehéz helyzetben volt az egyes nemzetközi egyezmények adaptálásával és végrehajtásukat illetően, hiszen ezekben az országokban egy teljes társadalmi és gazdasági átalakulás is lezajlott.

A felnőtt társadalom csak a gyermekjogi egyezmény elfogadásával egy időben indult el a demokrácia útján és ez a folyamat még ma is tart. Ugyanez mondható el számos más nemzetközi egyezmény, illetve az alapjogok értelmezése és érvényesítése esetében, így például a véleménynyilvánítás szabadsága vagy a magánélet védelméhez való jog eseteiben.²⁶

A Visegrádi Együttműködés – melynek tagjai a négy közép-európai tagállam: Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia – létrejöttét együttes geopolitikai érdekek is indokolták. A Visegrádi országok rendkívül sok esetben működtek és működnek együtt határon átnyúló védelmi és biztonsági kérdésekben, például a szervezett bűnözés kapcsán és dolgoztak ki közösen stratégiákat, mint például a visegrádi négyek és Ausztria kiberbiztonsági szervezeteit tömörítő platformot (CECSP).²⁷

Az Európai Unióhoz való csatlakozást követően – és a jogharmonizáció következményeként – ez az együttműködés kibővült a többi tagállammal közösen, Uniós szinten megvalósuló együttműködéssel. Ennek eredménye például az Európai Kiberbiztonsági Ügynökség (ENISA)²⁸ vagy az Európai Rendőri Hivatal (EUROPOL) Európai Számítógépes Bűnözés Elleni Osztálya (EC3)²⁹ létrejötte.

²⁶ <https://unicef.hu/wp-content/uploads/2014/10/Kézikönyv-a-gyermekjogi-egyezmény-alkalmazásához.pdf>

²⁷ <https://www.nbu.gov.sk/en/cyber-security/partnership/central-european-platform-for-cybersecurity/index.html>

²⁸ <https://www.enisa.europa.eu>

²⁹ <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-cybercrime-centre-ec3>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

2.1. Online biztonsági stratégiák:

Szlovákia a vállalt nemzetközi kötelezettségeire és a társadalomban megjelent változásokra való tekintettel kidolgozott (Munka-, Szociális és Családügyi Minisztérium) és elfogadott egy a digitális környezetre vonatkozó gyermekvédelmi koncepciót³⁰, mely összhangban áll az Európai Unió legátfogóbb gyermekek online biztonságát vizsgáló felméréseivel (EU Kids Online).³¹

A stratégia³² az Egészségügyi Világszervezet (WHO) álláspontját³³ követi, mely szerint a digitális tartalmak jelentős hatást gyakorolhatnak a gyermek fejlődésére, továbbá, hogy egyes digitális tartalmak észlelése nemcsak a gyermekek érzelmi fejlődésére gyakorolhat negatív hatást, hanem a testi, szellemi, szociális és erkölcsi fejlődésüket is befolyásolhatja.

Felhívja a figyelmet, hogy a kiskorú internetfelhasználók száma megnövekedett, valamint a gyermekek több időt töltenek az interneten, jellemzően mobiltelefonon keresztül. Megnövekedett az illegális tartalmak bejelentések száma is (a vizsgált bejelentések a www.stopline.sk honlapon keresztül történtek), melyek tárgya leggyakrabban gyermekpornográf tartalom volt.³⁴

Megállapítja, hogy az érdekelt felek tisztában vannak az online biztonság kérdéseivel, ismerik és felismerik a jelenséget és válaszolnak is a felmerülő kihívásokra, az intézkedések azonban nem hatékonyak.

---

³⁰ <https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/rezort-prace-koordinuje-politiky-ochranu-deti-pred-nasilim.html>

³¹ <https://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/eu-kids-online/reports/EU-Kids-Online-2020-March2020.pdf>

³² https://detstvobeznasilia.gov.sk/web_data/content/upload/subsubsub/2/narodna-koncepcia-ochrany-deti-v-digitalnom-priestore-1.pdf

³³ https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0003/448761/Improving-dietary-intake-eng.pdf

³⁴ https://detstvobeznasilia.gov.sk/web_data/content/upload/subsubsub/2/narodna-koncepcia-ochrany-deti-v-digitalnom-priestore-1.pdf

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Célul tűzte ki egy **fenntartható, komplex online biztonsági megközelítés kidolgozását, amely megfelelő személyi állománnyal és anyagi támogatással rendelkezik**, hatásköre pedig kiterjed a megelőzés, a kezelés és az utógondozás területeire is.

Javasolja a nyitott társadalmi eszmecseréket és kutatások, felmérések végzését a témában, melyek alapul szolgálhatnak a további megoldások kidolgozásában.

A stratégia elemzi azokat a már működő elemeket, amelyek jelenleg is a gyermekek online biztonságát szolgálják, ezek:

- Az internetes felületek üzemeltetőinek és a szolgáltatók - például **magatartási kódexek** formájában- egyre nagyobb felelősséget vállalnak az internetes felületeik tartalmáért (pl. illegális, gyűlöletkeltésre alkalmas, gyermekpornográf, ártalmas tartalmak, stb.). Ez a megoldási forma jellemzően más EU-s tagállamban is működik. A problémát azonban az okozza, hogy a magatartási kódexek szabályozása nem egységes, illetve elégtelen. Szükségszerű lenne egy olyan jogszabály kidolgozása mind uniós, mind tagállami szinten, amely az adatvédelmi szabályokkal és a gyermekvédelmi szabályokkal összhangban szabályozza a szolgáltatók ellenőrzési, törlési és jelentési jogát.

Az Európai Hírközlési Adatvédelmi Irányelv³⁵ szerint a szolgáltatóknak tiszteletben kell tartaniuk a közlések titkosságát és az adatkezelés szabályait. A szolgáltatók, internetes platformok némelyike azonban önkéntes alapon speciális technológiákat³⁶ használ a gyermekek szexuális zaklatásának felderítésére, hogy azokat a bűnüldöző szervek felé jelentse. Mivel a szolgáltatóknak eleget kell tenniük az adatvédelmi irányelvbe rögzítetteknek - tiszteletben kell tartaniuk a közlések titkosságát és az adatok kezelésének feltételeit – külön

³⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002L0058&from=EN>

³⁶ <https://www.microsoft.com/en-us/photodna>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

eljárásban engedélyt kellett kérniük, hogy az önkéntes tevékenységük kivételt képezzen az Európai Hírközlési Adatvédelmi Irányelv hatálya alól.³⁷

Láthatjuk tehát, hogy a szolgáltatók bevonása az online biztonsági rendszerek kialakításába elengedhetetlen és szükséges, ugyanakkor ehhez biztosítani kell a megfelelő jogszabályi háttérrel is.

- A www.zodpovedne.sk honlapot (Szlovák Biztonságos Internet Központ) 2007 óta az eSlovensko polgári társulás az Európai Bizottság támogatásával működteti. Számos sikeres projektet dolgoztak ki, például létrehozták a www.nehejtuj.sk, www.ovce.sk honlapokat és **oktatási célból számos mediális tartalmat** készítettek (könyv, színházi előadás). Kifejlesztettek egy applikációt az internet függőség megelőzésére (www.nezavislost.sk). Különböző oktatási segédanyagokkal, tréningekkel és mediációval is segíti az iskolákat a www.kidsafedu.sk program is, melyet a FutuReg polgári társulat működtet. A programok célcsoportja sokrétű, gyermekeknek, szülőknek, tanároknak és a témában érdeklődőknek is hasznos. Nehézséget jelent azonban a programok hosszútávú fenntartásában, hogy Szlovákia nem rendelkezik olyan állami szintű támogatási rendszerrel, ami ezt biztosítaná.
- A www.stopline.sk honlapot szintén az eSlovensko polgári társulás üzemelteti és illegális **tartalmak bejelentésekre** szolgál. A támogatási rendszer hiánya itt is negatívan hat a működésre.
- A mediális műveltség az oktatási kerettanterv részét képezi, a gyakorlatban azonban az oktatás elégtelen, rendszertelen, koordinálatlan és lassú.³⁸
Az oktatásban az online biztonság hiánya felmérhetetlen károkat okoz az egész társadalomban.

³⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020PC0568&from=EN>

³⁸ https://detstvobeznasilia.gov.sk/web_data/content/upload/subsubsub/2/narodna-koncepcia-ochrany-deti-v-digitalnom-priestore-1.pdf

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Szlovákiában több **segélyvonal** működik, például a Linka detskej istoty (<http://www.ldi.sk>), Linka detskej dôvery (www.linkadeti.sk), IPcko (www.ipcko.sk), melyek rendszeres segítségnyújtással és tanácsadással foglalkoznak.

A segélyvonalak telefonvonalakon keresztül, chaten vagy emailen keresztül nyújtanak szakmai segítséget gyermekeknek, illetve szülőknek és tanároknak. Ezek a telefonszámok Uniós szinten harmonizáltak, így minden tagállamban ugyanazon a számon érhető el (116 111: gyermekek segélyvonala, 116 000: eltűnt gyermekek felkutatására fenntartott forróvonal).

A segélyvonalak hiánypótló munkát végeznek, annak ellenére, hogy Szlovákia nem rendelkezik olyan állami szintű támogatási rendszerrel, amely a segélyvonalak folyamatos működését támogatná.

Hiányossága a rendszernek, hogy a kisebbségi nyelvek igénybevétele nem biztosított, mivel nem közigazgatási hatóságok nyújtják a szolgáltatást. Ez nagyban nehezíti a kisebbségi csoportokhoz tartozó gyermekek helyzetét, hiszen előfordulhat, hogy pont a nyelvhasználati nehézségek miatt nem kérnek és/vagy nem kapnak megfelelő segítséget.

Jelentős probléma volt, hogy a szlovák Büntető Törvénykönyv nem rendelkezett az elektronikus eszközönök keresztül elkövetett internetes zaklatásról és annak eseteiről. Ezt pótolja a szlovák Büntető Törvénykönyv 2021. július 1-én hatályba lépő módosítása³⁹, mely az új bűncselekménytípusokat törvényi tényállásba foglalja és szankcionálja. A jogalkotó a reform indoklásában kitér a módosítás szükségességére és a Covid19 világitárvány közötti időszerű kapcsolatra.⁴⁰

Számos más tagállam is törvénybe foglalta az internetes zaklatás tényállását.

³⁹<https://dennikn.sk/minuta/2406802/?ref=impm&fbclid=IwAR1hicFCOAtEblHWv8ocnoZt0yoPL0w5y9DPWNdOkzHFwN563Ax-8h8xKuk>

⁴⁰ <http://www.pravnelisty.sk/zakony/a943-novy-trestny-cin-nebezpecneho-obtazovania>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Olaszországban például hatalmas visszhangja volt a különálló 'Cyberbullying törvény' elfogadásának, mivel azt számos tragikus, fiatakorúak által elkövetett öngyilkosság előzte meg. A lehangosabb eset az volt, amikor egy 14 éves lány kiugrott az ablakon, miután az interneten megosztottak róla egy felvételt ezt követően pedig ismerősei gyűlölködő kommentekkel árasztották el.⁴¹

Az olasz törvény kötelező jelleggel írja elő az iskolákban az online biztonság oktatását.

Franciaország még 2002-ben megreformálta a Büntető Törvénykönyvet, ahol az interneten keresztül elkövetett bűncselekményekre szabadságvesztés kiszabása mellett komoly pénzbírság kiszabását is elrendeli.⁴² Ennek oka többek között az volt, hogy az internetes platformokon súlyosan megnövekedett a nők elleni erőszakos kommentek, fenyegetések és negatív tartalmú megjegyzések száma.

Ausztriában, Belgiumban, Finnországban - Szlovákiához hasonlóan - egy novellán keresztül a jogalkotó megreformálta a Büntető Törvénykönyvet és kiterjesztette a zaklatás törvényi tényállását az online térben elkövetett internetes zaklatás eseteire is.

Ahogy látjuk, egyes tagországok külön törvényt hoztak létre az interneten elkövetett zaklatás szabályozására, vagy a Büntető Törvénykönyvet módosították megfelelően, ám ez Unió szinten még kevés tagállamban történt meg. Várhatóan – a Covid19 világjárvány hatására - a többi ország is a reformok útjára lép.

3. Online biztonsági stratégia oktatása Magyarországon

Magyarország 2014-ben kialakított egy a 2014-2020 időszakra vonatkozó Nemzeti Infokommunikációs Stratégiát⁴³, melyet idővel felváltott a 2021-2030 időszakra vonatkozó Nemzeti Digitalizációs Stratégia.

---

⁴¹ <https://www.cybersmile.org/news/italian-parliament-passes-new-law-to-protect-minors-from-cyberbullying>

⁴² https://www.coe.int/en/web/cybercrime/france_cyberviolence

⁴³ https://infoter.hu/alapdokumentumok/nemzeti_infokommunikacios_strategia_2014-2020

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Az infokommunikációs stratégián belül valósult meg a Digitális Jólét Program⁴⁴ (Innovációs és Technológiai Minisztérium), melynek részeként megszületett az ország **Digitális Gyermekevédelmi Stratégiája** (1488/2016. (IX.2.) Korm. Határozatot).⁴⁵ A program fő célja, hogy a gyermekek tudatos internethasználókká váljanak, ehhez pedig minden lehetőséget és információt biztosítani kell a számukra. A határozat 12 pontban rendelkezik konkrét célokról, mint például a magyar nyelvű, korszerű és ingyenesen hozzáférhető szűrőszoftverek kifejlesztéséről, az online gyermekevédelemmel kapcsolatos információkat összegyűjtő és bemutató honlap létrehozásáról, gyermekek számára létrehozott tájékoztatási programról, ingyenes képzési és továbbképzési megelőzési programokról, stb. A stratégia sajátossága, hogy minden cél megvalósításához meghatározott határidőket rendel, illetve rendelkezik a folyamatosságról. Központjában a gyermekek állnak, de ezzel együtt a társadalom szinte valamennyi csoportja érintett. Az állami eszközrendszerek meghatározása mellett a kölcsönös tudásmegosztás és tanítás tehetik sikeressé a stratégia végrehajtását.

’Digitális kultúra’ néven az online biztonsággal kapcsolatos oktatási anyag a nemzeti kerettanterv (2020) részévé vált.⁴⁶ Erre nagyon nagy szükség volt, mivel az Ombudsmani Hivatal korábbi jelentése szerint *„a megfelelő kompetenciával rendelkező szakképzett pedagógusok hiánya, a médiaértés-oktatásra vonatkozó ismeretek főként elvi szinten létező, a gyakorlatban ellentmondásos, hiányos átadása, a médiaértés-oktatás hatékonyságát felmérő, átfogó, illetve reprezentatív állami kutatás, a célokat meghatározó helyzetelemzés hiánya együttesen a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való jogával, ennek kapcsán a művelődéshez való jogával összefüggő visszasságot okoz.”*⁴⁷

Az Európai Unió **digitális gazdaság és társadalom fejlettséget mérő 2020-as mutatói**⁴⁸ szerint Magyarország az akkor még 28 uniós tagállam között a 21. helyen áll:

⁴⁴ <https://digitalisjoletprogram.hu/hu/tartalom/dos-magyarorszag-digitalis-oktatasi-strategijaja>

⁴⁵ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A16H1488.KOR&txtreferer=00>

⁴⁶ https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

⁴⁷ https://www.ajbh.hu/documents/10180/2907519/Lapossy_Attila_EA.pdf/f2e37c89-637f-7c99-5550-d5b611cc89b7

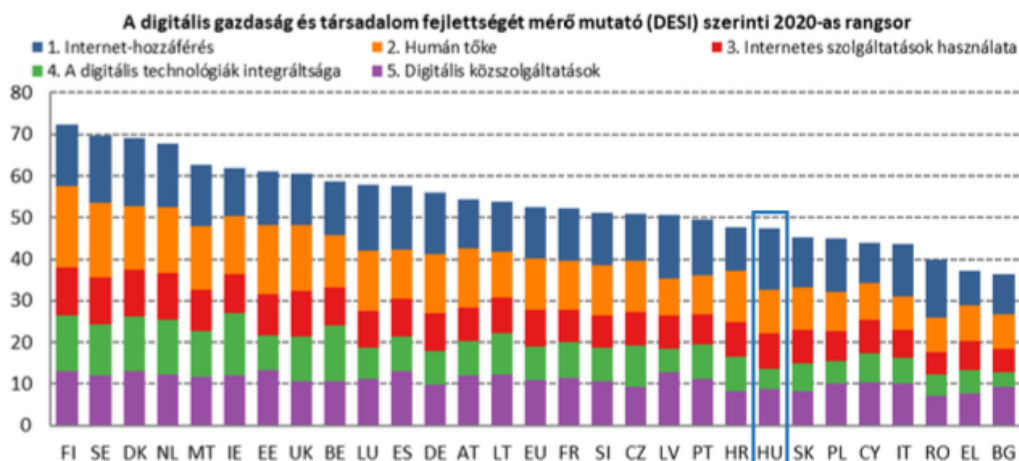
⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/digital-economy-and-society-index-desi-2020>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

A mutatók szerint az internethasználat Magyarországon megfelel az uniós átlagnak, ami viszont nagyon érdekes adat, az az, hogy az internethasználók 86%-a használ közösségi hálókat, ami a legmagasabb érték az EU-ban. Az internethasználók 84%-a olvas híreket online, ami az EU-s átlaghoz (72 %) képest szintén magas. Elengedhetetlen a gyermekek digitális készségének oktatása, hogy értelmezni tudják az híreket, illetve megtanuljanak különbséget tenni a hírek és álhírek között, valamint felismerjék a szándékosan gyűlöletkeltő tartalmakat.

3.1. Formális, non formális és informális oktatási módszerek

Égető kérdéssé vált a gyermekek jogainak védelme online térben. A statisztikai adatok aggasztóak, a kockázati tényezők száma nő. Elengedhetetlen, hogy az országok digitális oktatási stratégiákat vezessenek be és minden lehetséges módon és eszközzel tanítsák és felkészítsék a gyermekeket az internet megfelelő használatára. Magyarországon a formális oktatáson kívül számos civil szervezet és alapítvány nyújt segítséget az iskoláknak, pedagógusoknak, szülőknek, gyermekeknek, stb., hogy különböző módszerekkel válaszolni tudjanak az online biztonság különböző kihívásaira. A teljesség igénye nélkül szeretnénk bemutatni párat:

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

UNICEF Magyarország: Ébresztő-óra⁴⁹

Az Ébresztő-óra az UNICEF Magyar Bizottság első országos gyermekjogi iskolai programja. Az óra keretén belül az UNICEF által kiképzett előadók tartanak interaktív előadásokat 4-12. osztályos gyermekeknek. A foglalkozás témái: gyermekjogok általában, gyermekjogok helyzete a világban, gyermekekkel szembeni erőszak, cyberbullying.

Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány: Gyermekvédelmi Irányelv⁵⁰

Az irányelv célja, hogy biztosítsa a gyermekek biztonságát, amikor egy intézménnyel kerülnek kapcsolatba és kizárja annak lehetőségét, hogy az intézmény működése során kárt okozzon a gyermeknek. Az irányelv egy intézmény minden munkatársára, megbízottjára, önkéntesére, illetve valamennyi képviselőjére kötelezően vonatkozik.

Mahatma Gandhi Emberi Jogi Egyesület: Tolerancia Oktatás⁵¹

Az emberi jogok oktatása, például a tolerancia oktatás elengedhetetlen része az online biztonság elsajátításának, gondoljunk csak bele abba a helyzetbe, amikor egy gyermeknek megtanítjuk, hogy ne posztoljon másról olyat, amit magáról sem szeretne viszontlátni. Vagy amikor az internetes zaklatás kapcsán megtanítjuk a gyermekeknek, hogy mi a különbség a vicces komment és a bántó komment között.

A tolerancia oktatásához számos kidolgozott segédanyag érhető el, például az Európa Tanács által kiadott, magyar és szlovák nyelven is elérhető Kompas⁵² c. kézikönyv. Jó példa még az

---

⁴⁹ <https://ebresztoora.unicef.hu>

⁵⁰ <https://hintalovon.hu/iranyelvek/>

⁵¹ http://www.gandhi.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=87&Itemid=50

⁵²HU: [https://www.coe.int/en/web/youth/publications-in-hungarian#{"38567151": "\[6\]"}](https://www.coe.int/en/web/youth/publications-in-hungarian#{)

SK: https://www.iuventa.sk/files/kompas_plna_verzia.pdf

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

iskolákban történő együttműködés a rendőrség helyi szerveivel, például az online biztonsággal foglalkozó foglalkozásokba bele lehet vonni a rendőrséget, mint társelőadót.⁵³

Az EUROPOL 'Mondj nemet az internetes zaklatásra!' névvel indított nemzetközi kampányt 29 európai országba - köztük az összes tagállamban. A kampány célja a figyelemfelhívás és a megelőzés a gyermekek online szexuális kizsákmányolása ellen, továbbá a fiatalok oktatása (segélyhívó számok, gyakorlati útmutatások).

A kampány videója az EU összes hivatalos nyelvén elérhető:

https://www.youtube.com/watch?v=-4zp_-YBkw

Biztonságos Internet Nap (Safer Internet Day)⁵⁴

A 'Biztonságos Internet Program'(SIP)⁵⁵ keretén belül a tagállamokban egy napon rendezik meg a Biztonságos Internet Napot, melynek célja, hogy a résztvevők megosszák egymással tapasztalataikat, valamint megvitassák az új szakmai módszereket és témákat.

3.2.Bejelentő felületek és segélyvonalak

A gyermeket nem szabad egyedül hagyni a bajban. Az online biztonságról szóló foglalkozás során ajánlott megtanítani a gyermekkel és környezetükkel, hogy:

- Mit jelent az online bántalmazás?
- Milyen jelei lehetnek az online bántalmazásnak?
- Hol tud segítséget kérni?
- Mit tegyen, ha valamilyen formában kapcsolatba kerül online bántalmazással?

Fontos, hogy a gyermek tudja, van olyan személy a környezetében, akiben megbízhat és akivel beszélgethet, kérdezhet tőle. Ajánlott az iskolákban jól látható helyen – fiatalabb gyermekek

⁵³ <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes/aktualis/biztonsagosabb-internet-nap>

⁵⁴ <https://www.saferinternet.hu>

⁵⁵ <https://www.betterinternetforkids.eu/en-GB/policy/safer-internet-forum>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

esetében a gyermek szemmagasságában – kihelyezni a segélyhívó telefonszámokat és más hasznos információt.

ONLINE ZAKLATÁS

MAGYARORSZÁGON MINDEN 10. GYEREKET ÉR ONLINE ZAKLATÁS.

A GYEREKEK KÖZEL FELE SZERINT, NEM BIZTONSÁGOS AZ INTERNET

TE VIGYÁZOL AZ ADATAIDRA? HASZNÁLOD AZ ADATVÉDELMI BEÁLLÍTÁSOKAT? GONDOLKOZT MIELŐTT ADATAIDAT MEGOSZTOD!

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
www.naih.hu
"KULCS A NET VILÁGÁHOZ"

AZ ONLINE Bántalmazás & ZAKLATÁS,

- MEGALÁZÓ** az áldozatokat újra és újra kigúnyolják, lemozdítják
- KINOS** személyes vagy intim információkat oszthatnak meg az áldozattal nyilvánosan
- KÉNYSZERÍTŐ (EREJŰ)** olyan illékony szexuális természetű dolgokat követelhetnek az áldozattól, amit nem akar megadni
- ELKERÜLHETETLEN** a zaklatás, gúnyolódás mindenképp mindenki életét
- ELLENŐRZÉST GYAKORLÓ** magatartást szabályoz és ellenőriz

AZ ONLINE Bántalmazás FORMÁI
Ha a zaklatást interneten vagy mobiltelefonon, számítógépen keresztül követik el, akkor azt online zaklatásnak nevezzük.

- Használják felhívják a közösségi oldal profilját az engedélyen nélkül
- Szereplőt vált ki, ha nem válaszol a hívására-ra
- Chatt vagy üzenetet küldik, hogy az nagyon zavar az telefonon kéri
- Megfenyegeti, hogy kizárják tanterem leg
- Vakfeszítést, plétkát st. terjeszt olyan oldalak
- A leveleiben üzenetek vagy posztok az engedélyen nélkül elküldik a szerzőjükhöz
- Keresetlenül szexuális tartalmú képeket, üzeneteket küld
- Létrehozott rólam egy közösségi oldalt, amitől tudok, hogy azaz meglát
- Célt képeket posztok rólam
- Fenyegető vagy féltékeny üzeneteket, sms-t küld
- Fenyeget vagy nyomaszt gúnyolód, rem, hogy privátját tartalmát képeit kizárják magamról
- Az én életben bizonyos információkat, adatait tartom meg, hogy befolyásolhassam életem
- Villám levelet küldök rólam a közösségi oldalán
- Milyen kért rólam és megosztom a közösségi oldalomon az engedélyem nélkül

SOKSZOR NEM ELÉG HA MAGUNKBAN TÁRTJUK A PROBLÉMÁNKAT. ILYENKOR ÖTT A HELPAPP. RÉGI TANÁRSOD, HOGY EGY ADOTT HELYZETBEN MIT TEHETSZ? MERT TUDJ MEG TÖBBET ARRÓL, HOGYAN Bántalmaznak.

REKORD A HELPAPP MOBILTELEFON ALKALMAZÁST SOK HASZNOS INFORMÁCIÓT ÉS MINDEN LEVELEN NÁCIÁ!

HOGY MEGÉRTSD! HOGY ELMONDHASD! HOGY TUDJ MIT KELL TENNED ÉS HOGY BIZTONSÁGBAN LÉGY! HELPAPP, BAJRAN NAGY!

unicef MAGYAR BIZOTTSÁG **HelpAPP**

Unicef Magyar Bizottsága: Online biztonság plakát⁵⁶

Bejelentő felületek:

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény és az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény rendelkezik a Gyermekvédelmi Internet-Kerekasztalról.

⁵⁶ <https://childhub.org/en/child-protection-news/every-third-child-has-already-experienced-harrasment-online>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

A Kerekasztal a Nemzeti Média- és Hírközlő Hatóság tanácsadó testület, állásfoglalásokat és ajánlatokat dolgoz ki a gyermekbarát internetezés elterjesztésére, valamint a gyermekek és szüleik médiatudatosság növelésére is.

A Nemzeti- Média és Hírközlő Hatóság közérdekű feladatellátás keretében fenntart egy internetes tájékoztató és segítségnyújtó szolgálatot (www.nmhh.hu/internethotline/). A honlap egyben **bejelentő felületként** is szolgál, interneten történő visszaélések észlelése esetén ezen a felületen bárki bejelentéssel⁵⁷ élhet. Az oldal ezen kívül hasznos, szakszerű információkat tartalmaz az online biztonság területén (például szűrőszoftver katalógus⁵⁸, jogi tudnivalók).

A www.biztonsagosinternet.hu honlapon keresztül is lehetőség van a káros, illegális, jogsértő tartalmak bejelentésére. A bejelentő felületek működése elengedhetetlen az online biztonság kialakításában. Használatuk oktatása az online biztonság foglalkozások fontos részét képezni.

Segélyvonalak:

A segélyvonalak **névtelen, anonim és ingyenes szolgáltatásként** működnek Magyarországon is már évtizedek óta. Esély adnak azoknak a gyermekeknek, akik nem tudnak vagy bármilyen okból kifolyólag nem szeretnék a családjukra vagy tanáraikra, barátaikra számítani.

Tekintettel az Európai Unió hírközlő hálózatának és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásának⁵⁹, a 116-os számsíkon elhelyezett számokat közérdekű szolgáltatásokra kell fenntartani.

A szabályozás értelmében a számoknak ingyenesen hívhatónak kell lenniük.

A 116 000 telefonszám, amely az eltűnt gyermekek felkutatására fenntartott forróvonal és az 116 111 telefonszám, amely a gyermekek segélyvonala, az Európai Unió minden tagállamában működő és ingyenes hívható telefonszám.

⁵⁷ <https://e-nmhh.nmhh.hu/e-nhh/4/urlapok/esf00120/>

⁵⁸ <https://nmhh.hu/dokumentum/173242/szuerosoftverek.pdf>

⁵⁹ <https://eur-lex.europa.eu/summary/HU/l24164>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

A szolgáltatások nyújtásáról minden tagországban egy helyi szervezet gondoskodik, amelyet erre kijelöltek. Egy gyermek ha Szlovákiában tárcsázza az 116 000 segélyvonalat, akkor a Linka Detskej Istoty szervezet veszi fel a telefont, amikor pedig Magyarországon tárcsázza ugyanezt a telefonszámot akkor a Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány válaszol a hívásra. A gyermeksegélyvonalak világszerte működnek.

Teljes listájuk itt érhető el:

<https://www.childhelplineinternational.org/child-helplines/child-helpline-network/>

Magyarországon a már említett Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány hiányt pótló munkát végez, hogy működteti a 116 000 /eltűnt gyermekek felkutatására fenntartott forróvonal/ és 116 111 /gyermeksegélyvonal/ telefonszámokat, illetve chatvonal és email formájában is segítséget nyújt. Ugyanúgy, mint a Szlovákiai példában, itt is hívhatják a telefonszámot szülők, felnőttek, akik aggódnak egy gyermekért. Számos nagyszerű kiadványt, mediális tartalmat készítenek, valamint tréningeket tartanak többek között online biztonság témában is.⁶⁰

A Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány Yelon programja

A program heti 4 alkalommal nyújt lehetőséget ingyenes és névtelen beszélgetésre szexuális edukáció témában, valamint információt nyújt testi, kapcsolati kérdésekben.⁶¹

A **112-es európai segélyhívószám** szintén az Unió teljes területéről ingyenesen hívható telefonszám. Aki ezt a telefonszámot tárcsázza, annak hívása azonnal a segélyszolgálatokhoz – így a mentőkhöz, a rendőrséghez, illetve a tűzoltókhoz – érkezik be. Az egységes európai segélyhívószámok nem váltják fel a tagállami segélyhívószámokat, hanem bővítik a segítségnyújtás lehetőségeit.

---

⁶⁰ <https://kek-vonal.hu/tudastar/online-biztonsag/>

⁶¹ <https://hintalovon.hu/yelon/>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

Az online biztonság kulcsa az oktatás, ahogy erről az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának 25. számú általános kommentárja is rendelkezik: *„a részes államoknak tájékoztatást kell nyújtaniuk és figyelemfelkeltő kampányokat kell folytatniuk a gyermekek digitális környezetben fennálló jogairól, különösen azok számára, akiknek a tevékenysége közvetlen vagy közvetett hatással van a gyermekekre. Elő kell segíteniük olyan oktatási programok létrejöttét, amelyek a gyerekeknek, szülőknek és a gondviselőknek, a nagyközönségnek és a politikai döntéshozóknak nyújtanak tágabb ismereteket a gyermekek jogairól a digitális termékekhez és szolgáltatásokhoz kapcsolódó lehetőségek és veszélyek vonatkozásában. Ezeknek a programoknak tartalmazniuk kell, hogy a gyermekek hogyan élvezhetik a digitális termékek és szolgáltatások előnyeit, miként fejleszthetik digitális jártasságukat és készségeiket, valamint szólniuk kell a gyermekek magánéletének védelméről és az áldozattá válás megelőzéséről, valamint arról, hogyan ismerhető fel, ha egy gyermeket online vagy offline bántalmaznak, és hogyan lehet ilyenkor megfelelő módon reagálni. Az ilyen programoknak megfelelő kutatásra, valamint a gyermekekkel, szülőkkel és gondviselőkkel folytatott konzultációkra kell támaszkodnia.”*⁶²

4.Összefoglalás

A társadalmi reakciók a digitális biztonság adta kihívásokra országonként, régióként eltérőek lehetnek. Az Európai Unióban – azon belül főként a nyugati tagállamokban – a gyermekek online biztonságára vonatkozó szabályok az utóbbi két évtizedben folyamatos változáson mentek át, melyet az alábbi három pontban vázolunk fel⁶³:

- Elsődlegesen a korlátozó intézkedések bevezetésén volt a hangsúly. A kockázati tényezők feltérképezését követően, az intézkedések célja a gyermek védelme az internethozzáféréshez való korlátozáson keresztül (tiltás volt a szabály).

⁶²<https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsqlkirKQZLK2M58RF%2f5F0vEG%2bcAAx34gC78FwvnmZXGFUI9nJBDpKR1dfKekJxW2w9nNryRsgArkTJgKelqeZwK9WXzMkZRZd37nLN1bFc2t> 32.p.

⁶³ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/602016/IPOL_IDA\(2018\)602016_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2018/602016/IPOL_IDA(2018)602016_EN.pdf)

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Kiegyensúlyozó szabályok bevezetése, melyek a gyermek online védelme mellett a biztonságos internethasználtra fókuszáltak (pl. korhatár besorolás, szülői felügyelet, adatvédelmi szabályok megjelenése, stb.).
- A legújabb nézetek szerint a gyermek online biztonsága a gyermek részvételhez való jogának a részét képezi. Az online biztonságra vonatkozó szabályok a gyermek aktív digitális polgárrá válását segítik elő.

Ahhoz, hogy a jogalkotó minél korszerűbb és hatékonyabb gyermekvédelmi szabályokat tudjon létrehozni, folyamatosan kutatásokra, felmérésekre és valós adatokra van szükség az Európai Unió valamennyi tagállamából. Jelenleg a legátfogóbb kutatási eredményeket az EU Kids Online 2020-es felmérése tartalmazza⁶⁴, amely azonban csak 19 tagállamban végzett felméréseket. Az Eurobarometer felmérések is csak 10 éves intervallumokban mérik fel a gyermekek online biztonságára vonatkozó adatokat.

4.1. Jogfejlődés az Európai Unió gyermekeket érintő online biztonság kérdéseiben:

4.1.1. Általános Adatvédelmi Rendelet (GDPR)⁶⁵:

A Rendelet nemcsak az adatvédelem, hanem a gyermekeket érintő online biztonság, így **a gyermekek hozzájárulásával szemben támasztott követelmények** kapcsán is hatalmas előrelépést jelent. Az uniós jogban a hozzájárulás, mint a jogszerű adatkezelés alapja egyértelműen megjelenik a GDPR 6. Cikkében és az Alapjogi Charta 8. Cikkében is. Az érvényes hozzájárulás jellemzőit a GDPR 4. Cikke határozza meg („a hozzájárulást szabad akaratból, konkrétan, megfelelő tájékoztatás alapján és egyértelműen kell megtenni. A hozzájárulást nyilatkozattal vagy olyan egyértelmű megerősítő cselekedettel kell megadni, amely jelzi az adatkezeléshez való hozzájárulást és a hozzájárulást adó személy jogosult

⁶⁴ <https://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/eu-kids-online/reports/EU-Kids-Online-2020-March2020.pdf>

⁶⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

bármikor visszavonni hozzájárulását. Az adatkezelők kötelesek ellenőrizhető nyilvántartást vezetni a hozzájárulásokról”.)⁶⁶

A rendelet külön védelmet biztosít a gyermekek számára, mivel „ők kevésbé lehetnek tisztában a személyes adatok kezelésével összefüggő kockázatokkal, következményeivel és az ahhoz kapcsolódó garanciákkal és jogosultságokkal⁶⁷”.

Amikor az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtók a 16. életévét be nem töltött gyermek személyes adatait kezelik hozzájárulás alapján, a gyermekek személyes adatainak kezelése „csak akkor és olyan mértékben jogszerű, ha a hozzájárulást a gyermek feletti szülői felügyeletet gyakorló személy adta meg, illetve engedélyezte.”⁶⁸

A tagállamok nemzeti jogukban alacsonyabb korhatárt is előírhatnak, azonban az nem lehet 13 évnél alacsonyabb.⁶⁹ „Amikor az adatkezelésre vonatkozó tájékoztatás és kommunikáció címzettje gyermek, ezek nyelvezetének világosnak és egyszerűnek, a gyermek számára könnyen érthetőnek kell lennie”.⁷⁰

4.1.2. Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv⁷¹

Az Irányelv 2018. évi reformjának céljai között szerepel a gyermekvédelem. A reform bevezette a gyermek tapasztalatlanságára, hiszékenységére és a felnőttekbe vetett bizalmuk kihasználására alapozó audiovizuális hirdetések bemutatásának (reklám) tilalmát. Továbbá megtiltotta a termékmegjelenítéseket a gyermekműsorokban.

4.1.3. Gyermekebarát internet Európai Stratégiája és az EU gyermekjogi stratégia

⁷²

⁶⁶ <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/handbook-european-data-protection-law-2018-edition>
GDPR 4. Cikk

⁶⁷ GDPR (38) preambulumbekzdés

⁶⁸ GDPR 8. Cikk

⁶⁹ GDPR 8. Cikk

⁷⁰ GDPR (58) preambulumbekzdés

⁷¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32010L0013>

⁷² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52012DC0196>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0142>

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

A gyermekjogi stratégiák célja, hogy a kialakuljon egy egységes Európai keretrendszer, mely megszüntetni a tagállamok között fennálló gyermekvédelmi szabályok különbségeit, kizárja a joghézagok lehetőségét egyben erősíti a jogbiztonságot. Az EU gyermekjogi stratégia célja többek között a gyermekek támogatása abban, hogy aktív polgárokká és a demokratikus társadalmak aktív tagjaivá váljanak. Céljai között szerepel még a gyermekekkel szembeni erőszak elleni küzdelem, az erőszakmentes felnőtté válás, valamint a biztonságos online környezet (gyermekbarát internet) biztosítása is.

4.1.4. Záró gondolatok

Látjuk, hogy globális, regionális és nemzeti szinteken is – azon belül pedig országos és lokális szinteken is – kibontakozik a gyermekek online biztonságának a biztosítására szolgáló eszközök tárháza. Stratégia néven különböző gyermekvédelmi intézkedések jelennek meg, amelyek a gyermekjogok érvényesülését biztosítják az online térben.

Az online biztonság elérésének kulcsa az oktatásban rejlik, ezért elengedhetetlen az oktatás összes megjelenési formájának támogatása, hiszen amennyiben az oktatás támogatása vagy optimális végrehajtása elmarad, a gyermekek nem tudják megfelelően alkalmazni az információkat.

Tekintettel arra, hogy a társadalmi és technológiai változások folyamatosak, az oktatási módszereket is hozzájuk kell igazítani. Célunknak kell legyen az, hogy a gyermekek és környezetük minél hatékonyabban tudjanak reagálni az új folyamatokra. Az online biztonságot biztosítanunk kell számukra társadalmi szinten is.

Partnerséget építünk

www.rdvegtc-spf.eu

www.skhu.eu

- Szerzők: Mgr. Krisztina Mészáros,, PhD. Lívia Bott Domonkos PhD.,Flaska Réka
  - **Grafika: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
  - **Szerkesztette: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
  - **Illusztrálta: Mészáros Krisztina- Cooltúra**
    - Kiadás: első,: e-könyv ©
    - Fotók a kiadvány borítóján és szövegében
    - Cím: Hlavná 30, 93101 Šamorín, oz@futureg.sk
  - Lektorálta (recenzent): PaeDr. Erika Tóth,PhD.
- Grafika INTERREG SK HU Kisprojekt Alap© Láthatósági kézikönyv
- **A dokumentum az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg az Interreg V-A Szlovákia - Magyarország Együttműködési Program Kisprojekt Alapjának keretében.**
  - **ISBN 978-80-973927-5-8**

